

Naam: .....

Klas: .....

Nr. ...

De Synthese Challenge

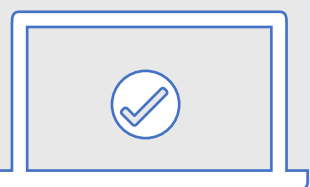

Bronnen

?

Je kritische brein

Synthese

SYNTHESE TEKSTEN LEREN SCHRIJVEN, HOE GAAT DAT?

LES 1: INTRODUCTIE

Je hebt geleerd dat het vak wetenschapsoriëntatie (WON) gaat over:

1. kennis die van pas komt om een zelfstandig denkend mens te zijn,
2. wetenschapsfilosofie, wat is wel/niet wetenschap en
3. **academische vaardigheden**.

Dit werkboekje bevat een praktische opdracht die valt onder de derde pijler. Je gaat leren hoe je goede teksten op basis van bronnen schrijft, of te wel hoe je het schrijven van:

Syntheseteksten

aanpakt.

Bij WON gaat het om wetenschappelijke discussies, vaak over een maatschappelijke kwestie (zoals bv. vaccinatie ja/nee).

Een synthesetekst is een tekst die zo'n discussie in kaart brengt (synthetiseert).

De schrijver

1. brengt *alle* argumenten uit *alle* tekstbronnen met elkaar in verband,
2. levert waar nodig kritiek op argumenten of bewijsvoering,
3. schrijft begrijpelijk opdat lezers de bronnen niet zelf hoeven te lezen.

Als je zo'n tekst moet schrijven, moet je vijf dingen doen:

1. **Concentreer** je op de kwestie: waarover discussiëren de auteurs?
2. **Selecteer** de argumenten van de auteurs over deze kwestie.
3. **Verbind** de argumenten van auteur A met die van auteur B (wat hoort bij wat?).
4. **Bekijk de argumenten kritisch**, bekritiseer of ondersteun een argument: wat klopt er wel/niet?
5. **Schrijf de tekst, begrijpelijk** voor andere lezers. Zij kennen de bronnen niet. Ze moeten via jouw tekst de bronnen begrijpen en de discussie kunnen volgen.

Op de volgende pagina leg ik uit waaraan een goede tekst moet voldoen. We gaan de lijst nu eerst bespreken, zodat je de volgende les weet wat er van je verwacht wordt als je een eerste synthesetekst gaat schrijven.

Indeling synthesesetekst (max. 400 w):

Titel

Wekt de aandacht, is gericht op de kwestie. Zet de lezer op het goede been.

Inleidende alinea (± 50 w.), geeft antwoord op twee vragen

- Wat is de kwestie waarover de auteurs discussiëren?
- Wat maakt deze kwestie relevant voor de lezer?

Kern (± 200/250 w.), brengt de discussie in kaart

- **Ordering:** De tekstordering volgt de discussie per argument. In een alinea worden dus vaak verschillende bronnen/auteurs besproken. Waar nodig staat een ondersteuning of kritiek van de syntheseschrijver. Als er drie argumenten uitgewisseld worden in de discussie, zal de kern dus drie alinea's bevatten, met in iedere alinea een discussiepunt.
- **Bronverwijzing:** de tekst toont op welke bron de informatie berust:
  - een zin eindigt met de achternaam van de auteur en het jaartal van de bron tussen haakjes (Jansen, 2018),
  - in lopende tekst: Jansen (2018) zegt dat A niet waar kan zijn, omdat...Zij reageert op Pietersen (2016) die zegt dat 70% van de bevolking ...Dat laatste blijkt volgens Janssen niet zo te zijn, want .....
- De eenheden van de kern zijn verbonden via verbindingswoorden als 'daarentegen', 'hoewel', 'bovendien', etc. Verbindingswoorden laten de verbanden tussen de verschillende argumenten zien. Daardoor is de tekst beter te begrijpen voor een lezer die de bronnen niet heeft gelezen.

Slot (± 80 w.), een concluderende en persoonlijk afweging van de argumentatie in de kwestie

- Jouw persoonlijke conclusie op basis van de argumenten die je in kaart bracht en ondersteunde of bekritiseerde op basis van wat je over dit onderwerp weet.
- Je hoeft zelf niet een uitgesproken mening te hebben en je hoeft de lezer ook niet te overtuigen van een bepaalde opvatting, maar het mag wel, mits het gebaseerd is op feitelijke kennis.

Bronverwijzing

- Verwijzing **in** tekst naar bron: (Jansen, 2017)
- Aan het **eind** van je tekst staat je bronnenlijst met de volledige informatie per bron:
  - Verwijzing naar boek: Auteur, initialen (jaar). *Titel*. Plaats: Uitgever.
Voorbeeld: Jansen, E.L. (2017). *Het ideale boek*. Doorn: Revius Lyceum.
  - Verwijzing naar tijdschriftartikel: Auteur(s), initialen (jaar). *Naam van het tijdschrift*, *jaargang* (afleveringsnummer), pagina's.
Voorbeeld: Jansen, E.L. (2017). *Revius Bulletin*, 2017, nr.48, p.1-4.
  - Verwijzing naar internetpagina/digitale bron: Auteur, initialen (jaar). *Titel*. Verkregen op dag, maand, jaar van "URL-website".
Voorbeeld: Jansen, E.L. (2017). *Handgeschreven dictaten beter voor het geheugen*. Verkregen op 15-10-2017 van <https://nl.facebook.com/Reviusdoorn>.

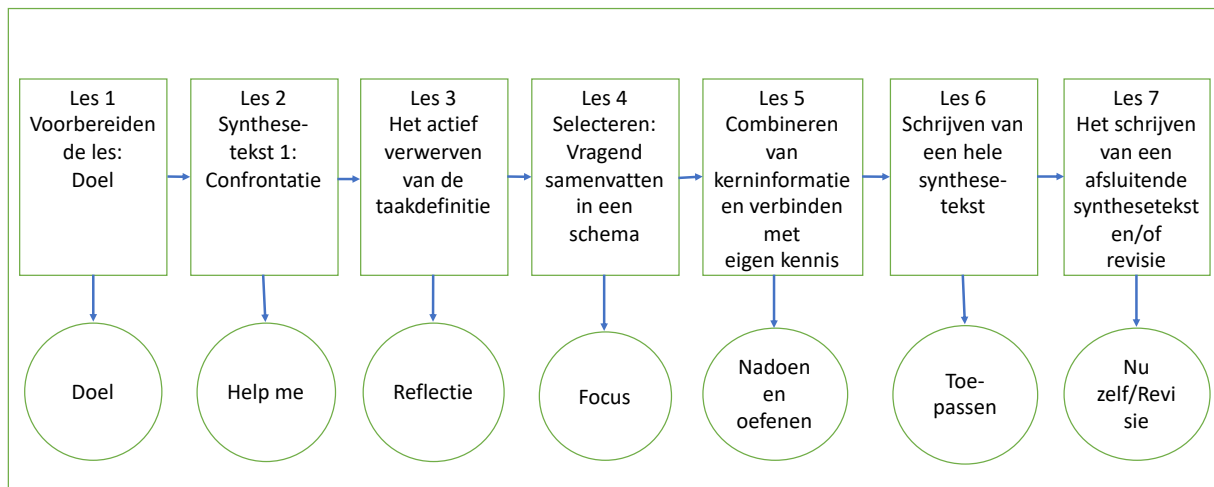
Parafraseren en citeren

Parafraseren: weergeven van informatie uit de tekst in eigen woorden.

Citeren: letterlijk overnemen van een deel van andermans tekst. Dit doe je door het tekstgedeelte tussen "dubbele haakjes" te zetten.

In beide gevallen zet je een verwijzing naar de bron achter de zin met citaat of parafrase (Jansen, 2019).

In [De Synthese Challenge](#) leer je stap voor stap een synthesesetext te schrijven. De *challenge* bestaat uit zeven of acht (met revisie) lessen (zie figuur 1). Dit is les 1.

Figuur 1. Overzicht van de *Synthese Challenge* lessenserie.

Belangrijk: Alle opdrachten vinden tijdens de les plaats en worden tijdens de les ingeleverd. Geen te laat inlevergedoe dus. Je hebt geen huiswerk.

LES 2: HET SCHRIJVEN VAN EEN EERSTE SYNTHESETEKST

Toelichting

Thema: Je schrijft over het continenten op drift vraagstuk:

De kwestie is het vraagstuk: Wat is er nodig dat hypotheses theorieën worden?

In klas 2 leerde je bij aardrijkskunde dat onze continenten lang geleden aan elkaar vast zaten, en dat zij in de loop der tijd uit elkaar gedreven zijn.

Alfred Wegener (bron 1) was de eerste die dit idee opperde. Hij wees er bijvoorbeeld op dat je de continenten weer als puzzelstukjes in elkaar zou kunnen schuiven.

De vraag is welke argumenten ten slotte steekhoudend genoeg waren om de hypothese te accepteren, waardoor de hypothese een theorie wordt?

De spelregels

- De bronnen worden op papier uitgedeeld. Je mag op de bronnen aantekeningen maken, pijlen plaatsen, onderstrepen enz.
- **Schrijf** je naam op de bronnen: voornaam, achternaam en klas.
- **Lees** geconcentreerd de twee teksten (samen $\pm$ 10 min.).
- **Schrijf** je tekst op de computer:
  - o open hiervoor een Word-document en geef het document een naam:
"Synthesetekst 1 je Voornaam en je Achternaam, je klas".
  - o Je hebt 30 min. om je tekst te **schrijven**.
- **Gebruik p.5** om te kijken hoe een synthesetekst er uit moet zien.
- **Sla** je tekst **op**, check eerst of je document de goede naam heeft (zie hierboven)
- **Lever** je tekst **in** in SOM, in het inlevermapje dat je docent daarvoor heeft klaargezet.
- **Maak** daarna hieronder de negen leervragen:

Leervragen les 2

Maak de zin af of omcirkel het antwoord dat past bij jouw mening (zie volgende p.).

1. Ik heb van deze les geleerd dat: .....

.....

.....

2. Ik vond het schrijven van de synthesesetekst:

Erg makkelijk   Makkelijk   Goed te doen   Moeilijk   Erg moeilijk

3. Ik vond het schrijven van de synthesesetekst:

Niet inspannend   Beetje inspannend   Neutraal   Inspannend   Erg inspannend

4. Voor het schrijven van de synthesesetekst had ik:

Veel tijd over   Tijd over   Genoeg tijd   Te weinig tijd   Veel te weinig tijd

5. Ik wist precies hoe ik het schrijven moest aanpakken:

Helemaal mee eens   Mee eens   Neutraal   Oneens   Helemaal oneens

6. Ik heb de tekstbronnen tijdens het schrijven ... x gelezen (vul getal in).

7. Tijdens het lezen van de teksten dacht ik aan wat ik al wist over het
onderwerp om de tekstbronnen goed te begrijpen.

Helemaal niet   Niet   Enigszins   Waar   Helemaal waar

8. Na elke alinea stelde ik mezelf de vraag waar de alinea over ging.

Helemaal niet   Niet   Enigszins   Waar   Helemaal waar

9. Na elke alinea maakte ik een korte notitie in eigen woorden over de essentie
van de alinea

Helemaal niet   Niet   Enigszins   Waar   Helemaal waar

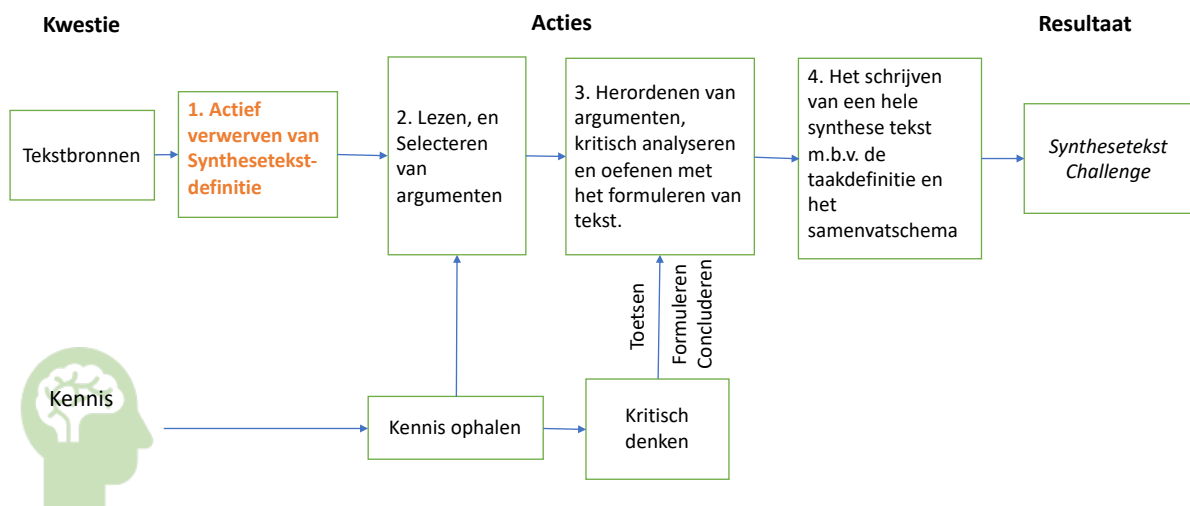
LES 3: DE TAAKDEFINITIE

Je hebt een eerste synthesesetekst geschreven.

We gaan in deze les uitzoeken wat een goede synthesesetekst is?

Zie actie 1 hieronder in een schematische voorstelling van de zogenaamde *Synthese Challenge* waar jij vanaf nu deel van uitmaakt.

De Synthese Challenge

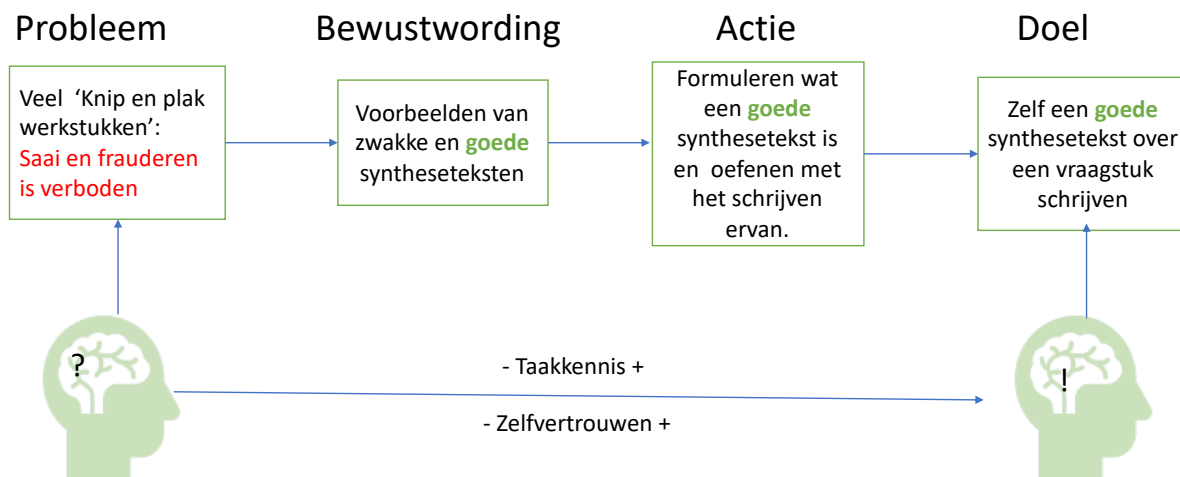

Figuur 2. Schematische weergave van De Synthese Challenge, actie 1.

Tijdens de *Synthese Challenge* zal er steeds een nieuwe actie oranje oplichten (**oranje**); eerder ondernomen acties worden groen. Zo vordert je leerproces. De *Synthese Challenge* bestaat eruit dat jij in de loop van deze lessenserie alle **oranje acties** weet om te zetten in goede **groene leerresultaten**.

De naïeve kijk op hoe je bronnen hanteert in een tekst is: knip en plak. Leuk stukje uit bron 1, leuk stukje uit bron 2, en dan nog eens, en ziedaar er is een tekst. Dat idee moet je loslaten. Zo ga je niet met het gedachtengoed van een ander om. Het is stelen van tekst, oftewel plagiaat. In het hoger onderwijs wordt je tekst meteen door de plagiaatscan herkend.

Figuur 3.: Schematische weergave van het leerproces.

Figuur 3 geeft aan dat je iets aan het probleem kunt doen: van links naar rechts kleurt hij van rood (stop maar) naar groen (ga!) en van – naar +. Via

1. bewustwording (wat is een zwakke en wat een goede tekst) en
2. actie (het formuleren wat een goede synthese tekst is, en
3. het in stapjes oefenen met het schrijven van zo'n tekst, kun je het doel bereiken:

Zelf een goede synthesesetekst over een vraagstuk schrijven.

Als je taakkennis toeneemt, je weet wat je moet doen, neemt je zelfvertrouwen toe, wat de kwaliteit van de tekst verder ten goede komt.

Dus eerst: uitzoeken wat een goede synthesesetekst is en hoe die tot stand komt. Daar gaan we.

Kijk naar het filmpje waarin een docent hardop denkend laat zien wat een synthesesetekst is.

1. Welke stappen zet de denkende schrijver achtereenvolgens? Welke vind je essentieel?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Je docent deelt werkblad uit met daarop drie teksten (A, B, C) door leerlingen geschreven.

Zet rechtsboven je **voor- en achternaam** op het blad.

2. **Lees** de drie voorbeeldteksten A, B en C.

3. **Orden** de drie teksten: welke is de zwakste, welke de sterkste tekst? Omcirkel A, B, of C in de tabel hieronder:

1. Zwakst = tekst	A	B	C
2. Midden = tekst	A	B	C
3. Sterkst = tekst	A	B	C

4. **Noem** per tekst één of twee redenen waarom je die tekst op plek 1,2 of 3 hebt gezet:

Tekst A: Op plek ... gezet, omdat .....

.....

Tekst B: Op plek ... gezet, omdat .....

.....

Tekst C: Op plek ... gezet, omdat .....

.....

5. **Maak** van je notities bij vraag 4 een lijstje van kwaliteiten waaraan een goede synthesesetekst volgens jou moet voldoen:

.....

.....

.....

.....

.....

Maak een groepje van vier leerlingen.
Wissel jullie lijstjes uit, en maak er een lijst van.

6. **Vul nu aan:** In een goede synthesesetekst zie ik de volgende kenmerken:

.....

.....

.....

.....

.....

7. **Luister en vul aan:** De docent vraagt per groepje wat de kenmerken van een goede synthesesetekst zijn.

Welk(e) kenmerk(en) had je nog niet: .....

.....

.....

.....

.....

Kijk naar je docent die op het smartboard een beoordelingsschema van een synthesesetekst uitlegt.

Beoordeel nu de drie teksten A, B en C met het beoordelingsschema hieronder, door in het schema op te schrijven *wat* minder is en *wat* meer, en door per onderdeel in de kolom 'score', een score 0 t/m 5 te geven.

Tekst A:

Beoordelingsschema synthesesetekst WON.

	Zwakke tekst		Matige tekst		Sterke tekst	Score
0: <i>Off Task</i>	1	2	3	4	5	
1. Informatie: In hoeverre presenteert de synthese de argumenten uit de bronnen?						
a. Volledigheid			a. Vrij volledig, maar niet helemaal. Er is zeker een argument dat niet terugkomt in de synthese.			..
b. Correcte informatie			b. Een enkele keer is er een argument dat onduidelijk wordt weergegeven, bijvoorbeeld omdat het letterlijk is overgenomen.			..
2. Integratie: In hoeverre worden de argumenten uit de bronnen met elkaar in verband gebracht?						
			Sommige argumenten van de bronnen zijn met elkaar verbonden, maar niet alle.			..
3. Eigen inbreng: Toelichting met eigen feiten met waar nodig een kritische noot.						
a. Verduidelijking			a. Er is soms toelichting, maar deze berust niet altijd op feiten.			..
b. Kritische noot			b. Er wordt soms, maar niet vaak of niet duidelijk genoeg, aangegeven wat er al dan niet deugt aan de argumenten uit de bronnen.			..
4. Samenhang en structuur: Is er een redeneerlijn en indeling in alinea's, Inleiding met introductie vraagstuk (kwestie en relevantie), kern met argumentaties en slot met samenvatting en eindconclusie?						
a. Samenhang			a. De tekst is goed te volgen, maar er zijn enkele zinnen waar de lezer zal stikken.			..
b. Structuur			b1. De tekst mist een onderdeel, b2. De tekst hoort niet thuis in een bepaald onderdeel (bv er staat nieuwe informatie in het slot, de conclusie volgt niet uit de argumentatie).			..
5. Taal en APA-verwijzing: Spelling, grammatica, interpunctie, verwijzing vlg. APA naar bronnen <i>in</i> tekst en er is een APA-literatuurlijst <i>buiten</i> de tekst.						
a. Spelling etc.			a. Een paar spelling, en/of grammatica, en/of interpunctie en en/of APA-fouten			..
b. Stijl			b. Soms zwakke, en matig gevarieerde woordkeus en matige stijl.			..
					Totaal aantal punten:	..

Tekst B:

Beoordelingsschema synthesesetekst WON.

	Zwakke tekst		Matige tekst		Sterke tekst	Score
0: <i>Off Task</i>	1	2	3	4	5	
1. Informatie: In hoeverre presenteert de synthese de argumenten uit de bronnen?						
a. Volledigheid			a. Vrij volledig, maar niet helemaal. Er is zeker een argument dat niet terugkomt in de synthese.			..
b. Correcte informatie			b. Een enkele keer is er een argument dat onduidelijk wordt weergegeven, bijvoorbeeld omdat het letterlijk is overgenomen.			..
2. Integratie: In hoeverre worden de argumenten uit de bronnen met elkaar in verband gebracht?						
			Sommige argumenten van de bronnen zijn met elkaar verbonden, maar niet alle.			..
3. Eigen inbreng: Toelichting met eigen feiten met waar nodig een kritische noot.						
a. Verduidelijking			a. Er is soms toelichting, maar deze berust niet altijd op feiten.			..
b. Kritische noot			b. Er wordt soms, maar niet vaak of niet duidelijk genoeg, aangegeven wat er al dan niet deugt aan de argumenten uit de bronnen.			..
4. Samenhang en structuur: Is er een redeneerlijn en indeling in alinea's, Inleiding met introductie vraagstuk (kwestie en relevantie), kern met argumentaties en slot met samenvatting en eindconclusie?						
a. Samenhang			a. De tekst is goed te volgen, maar er zijn enkele zinnen waar de lezer zal stikken.			..
b. Structuur			b1. De tekst mist een onderdeel, b2. De tekst hoort niet thuis in een bepaald onderdeel (bv er staat nieuwe informatie in het slot, de conclusie volgt niet uit de argumentatie).			..
5. Taal en APA-verwijzing: Spelling, grammatica, interpunctie, verwijzing vlg. APA naar bronnen <i>in</i> tekst en er is een APA-literatuurlijst <i>buiten</i> de tekst.						
a. Spelling etc.			a. Een paar spelling, en/of grammatica, en/of interpunctie en en/of APA-fouten			..
b. Stijl			b. Soms zwakke, en matig gevarieerde woordkeus en matige stijl.			..
					Totaal aantal punten:	..

Tekst C:

Beoordelingsschema synthesesetekst WON.

	Zwakke tekst		Matige tekst		Sterke tekst	Score
0: <i>Off Task</i>	1	2	3	4	5	
1. Informatie: In hoeverre presenteert de synthese de argumenten uit de bronnen?						
a. Volledigheid			a. Vrij volledig, maar niet helemaal. Er is zeker een argument dat niet terugkomt in de synthese.			..
b. Correcte informatie			b. Een enkele keer is er een argument dat onduidelijk wordt weergegeven, bijvoorbeeld omdat het letterlijk is overgenomen.			..
2. Integratie: In hoeverre worden de argumenten uit de bronnen met elkaar in verband gebracht?						
			Sommige argumenten van de bronnen zijn met elkaar verbonden, maar niet alle.			..
3. Eigen inbreng: Toelichting met eigen feiten met waar nodig een kritische noot.						
a. Verduidelijking			a. Er is soms toelichting, maar deze berust niet altijd op feiten.			..
b. Kritische noot			b. Er wordt soms, maar niet vaak of niet duidelijk genoeg, aangegeven wat er al dan niet deugt aan de argumenten uit de bronnen.			..
4. Samenhang en structuur: Is er een redeneerlijn en indeling in alinea's, Inleiding met introductie vraagstuk (kwestie en relevantie), kern met argumentaties en slot met samenvatting en eindconclusie?						
a. Samenhang			a. De tekst is goed te volgen, maar er zijn enkele zinnen waar de lezer zal stikken.			..
b. Structuur			b1. De tekst mist een onderdeel, b2. De tekst hoort niet thuis in een bepaald onderdeel (bv er staat nieuwe informatie in het slot, de conclusie volgt niet uit de argumentatie).			..
5. Taal en APA-verwijzing: Spelling, grammatica, interpunctie, verwijzing vlg. APA naar bronnen <i>in</i> tekst en er is een APA-literatuurlijst <i>buiten</i> de tekst.						
a. Spelling etc.			a. Een paar spelling, en/of grammatica, en/of interpunctie en en/of APA-fouten			..
b. Stijl			b. Soms zwakke, en matig gevarieerde woordkeus en matige stijl.			..
					Totaal aantal punten:	..

8. Formuleer samen de criteria voor een goede synthesesetekst op basis van je beoordelingservaringen, zie vraag 7, en je antwoorden op vraag 5, 6 en 7:

Een goede synthesesetekst is een tekst die.....

.....

.....

.....

.....

En die schrijf je best door

.....

.....

.....

Leervragen les 3

1. Ik heb van deze les geleerd dat: .....

.....

2. Het beoordelen van de voorbeeldteksten vond ik leerzaam:

Heel erg   Erg   Neutraal   Niet   Helemaal niet

3. De rubric voor het beoordelen van de voorbeeldteksten vond ik:

Erg duidelijk   Duidelijk   Neutraal   Niet duidelijk   In het geheel niet

4. Het filmpje waarin een docent hardop denkend laat zien wat een synthesesetekst is vond ik verhelderend:

Heel erg   Erg   Neutraal   Niet erg   Helemaal niet

LES 4: HET LEZEN EN SAMENVATTEN VAN TWEE TEKSTBRONNEN

Even ophalen:

Wat hebben we de vorige les gedaan?

Waarom?

Geef een definitie van de tekstsoort die we gaan schrijven, uit je hoofd:

.....

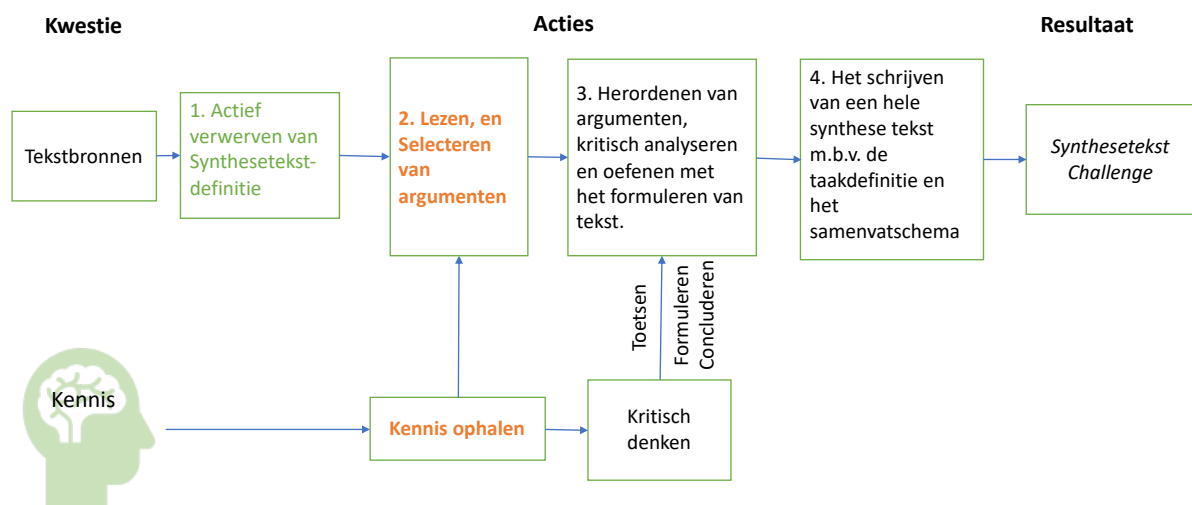
.....

.....

.....

Waar zijn we nu in de Synthese Challenge?

De Synthese Challenge

Figuur 4. Schematische weergave van de Synthese Challenge, actie 2.

In de figuur hierboven zie je dat, als het goed is, actie 1 gedaan is: Je weet wat een **goede synthesesetekst** is.

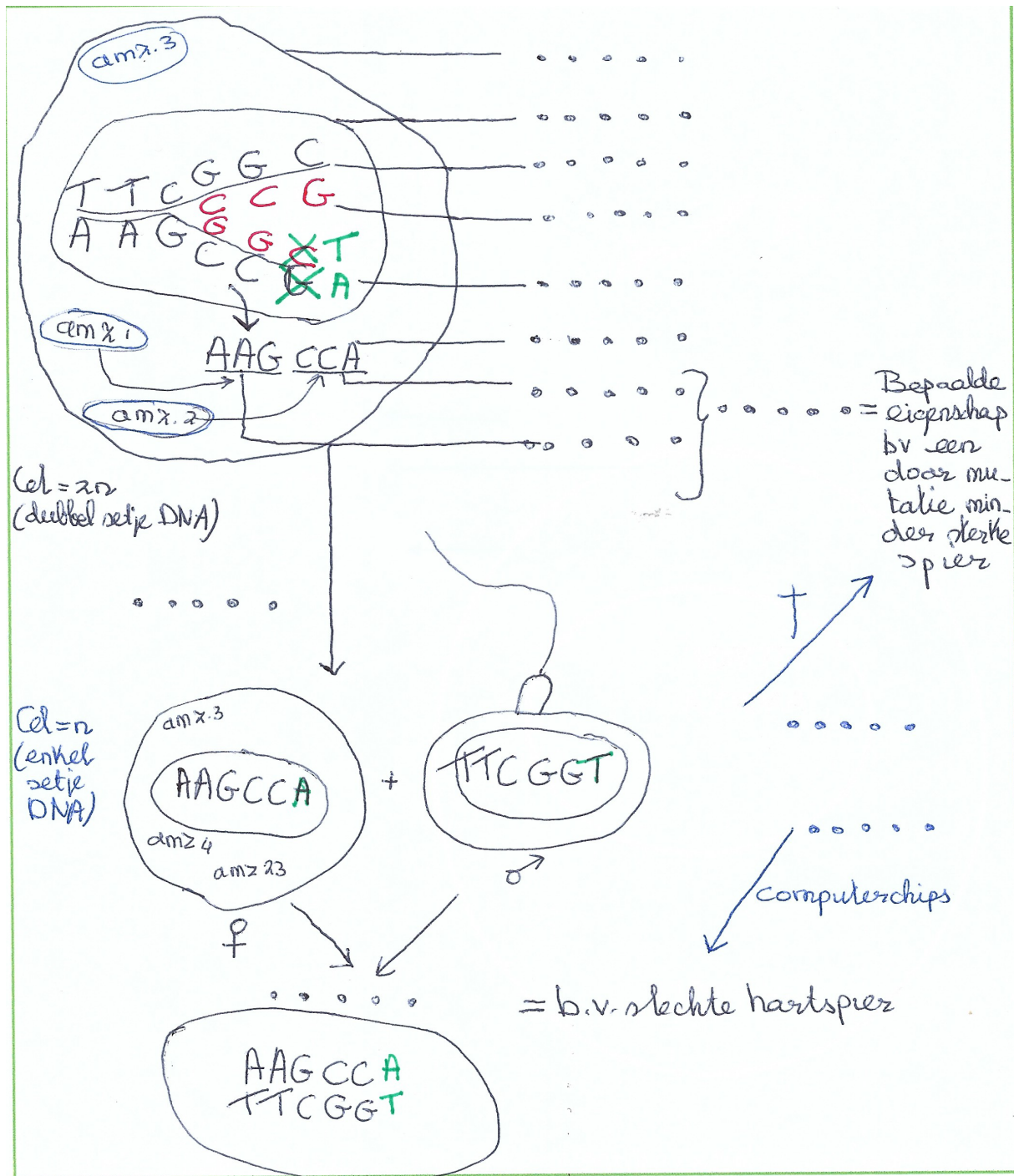
We gaan over tot actie 2: Het **lezen en selecteren van kerngedachten** uit de tekstbronnen. Je ziet in de figuur dat ook het blokje **kennis ophalen** oranje oplicht. Wil je de tekstbronnen namelijk goed begrijpen, dan zal je eerst kennis over het onderwerp paraat moeten hebben.

Dat doen we eerst, kennis ophalen over het betreffende onderwerp.

De kwestie is of de mens nog wel evolueert nu hij steeds meer verbonden raakt met computers en implantaten. Hoe zat dat ook alweer met evolutie? (Pas op: verwar het begrip niet met evaluatie of ovulatie...).

1. Pak je WON-schrift met je aantekeningen over hoe evolutie werkt. Ga na:
  1. Evolutie start op molecuulniveau, op de 4 verschillende DNA-letters.
  2. Alleen de volgorde van de 4 DNA-letters bepaalt de kenmerken van een organisme, of je een paardenbloem wordt, een mens, een vlieg etc.
  3. DNA= dubbelstrengs, duizenden 'letters' lang, veilig opgerold in de celkern.
  4. RNA= enkelstrengs, klein stukje van het DNA, waarmee je met de aminozuren in het celplasma eiwitten kunt maken, bv spieren, enzymen, geheugen, afweerstoffen etc.
2. Vul in op de ontbrekende plaatsen: Celmembraan, kernmembraan, DNA- 'letters', Gekopieerde DNA- 'letters', gemuteerde DNA- 'letter', Stukje RNA, Triplet voor aminozuur (amz) 1, 2 etc., eiwit, geslachtsdeling, natuurlijke selectie, kunstmatige selectie, DNA-code in nageslacht.

Nu je weer paraat hebt hoe evolutie in zijn werk gaat, gaan we naar de tekstbronnen kijken.

De opdracht

Breng de discussie tussen twee auteurs in kaart en bespreek hun argumenten kritisch. Kloppen de feiten en redeneringen van de auteurs volgens jou? We pakken het stap voor stap aan.

Stap 1: De bronnen lezen en de argumenten selecteren. Hoe doe je dat?

Kijk naar het filmpje waarin de docent hardop-denkend voordoet hoe je vragend samenvat.

1. Vat in een zin samen hoe je vragend samenvat: welke punten werden genoemd?

.....

.....

.....

Je krijgt nu twee bronnen.

- Zet je **naam** op de uitgedeelde tekstbronnen. Je mag op de bronnen aantekeningen maken, pijlen plaatsen, onderstrepen enz.
- Voor het samenvatten gebruik je post-its die je in een schema plakt (zie p.21).
Gebruik **gele** post-its voor bron 1 en
Gebruik **roze** post-its voor bron 2.
Voor elke alinea gebruik je een post-it. Nummer de gele en roze post-its 1-2-3.
- **Lees** beide teksten globaal, snel.
- **Noteer** de *stellingen* van de auteurs in het schema hieronder op p. 21. Welke positie neemt ieder in de kwestie in?
- **Nu: bron voor bron, alinea voor alinea**
- **Lees** alinea 1 van bron 1 kritisch, en
- **Noteer** op de gele post-it nr.1 het *argument* dat de auteur in deze alinea naar voren brengt. Schrijf onder het argument de *ondersteuning* voor dat argument op.
- **Doe** dit ook voor de vijf overige alinea's: *argumenten* met *ondersteuning*en voor tekstbron 1 op de gele post-its, *argumenten* met *ondersteuning*en voor bron 2 op de roze post-its.
- **Plak** de post-its op de opengelaten post-it plekken in het schema hieronder op p.21. De kolom "vergelijkbare argumentatie" doen we de volgende les.

Schema 1.

Samenvatschema Kwestie: "Evolueert de mens nog nu hij zo verbonden is met computers?"		
<u>Vergelijkbare argumentatie</u>	<u>Bron/Auteur 1</u> Stelling:	<u>Bron /Auteur 2</u> Stelling: .....
<u>Argument 1</u>		
<u>Argument 2</u>		
<u>Argument 3</u>		

- **Vergelijk** je ingevulde schema met dat van je buur.

- **Bespreek** de verschillen en **verander** zo nodig je tekst op je post-it.

Leervragen les 4

Maak de zin af of omcirkel het antwoord dat past bij jouw mening.

1. Ik heb van deze les geleerd dat .....

.....

2. Het werken met post-its vond ik:

Heel handig   Handig   Neutraal   Niet handig   Heel onhandig

3. Het filmpje over vragend samenvatten vond ik verhelderend:

Heel erg   Erg   Neutraal   Niet   Helemaal niet

4. Tijdens het lezen van de teksten dacht ik aan wat ik al wist over het onderwerp om de tekstbronnen goed te begrijpen.

Helemaal niet   Niet   Enigszins   Ja   Heel erg waar

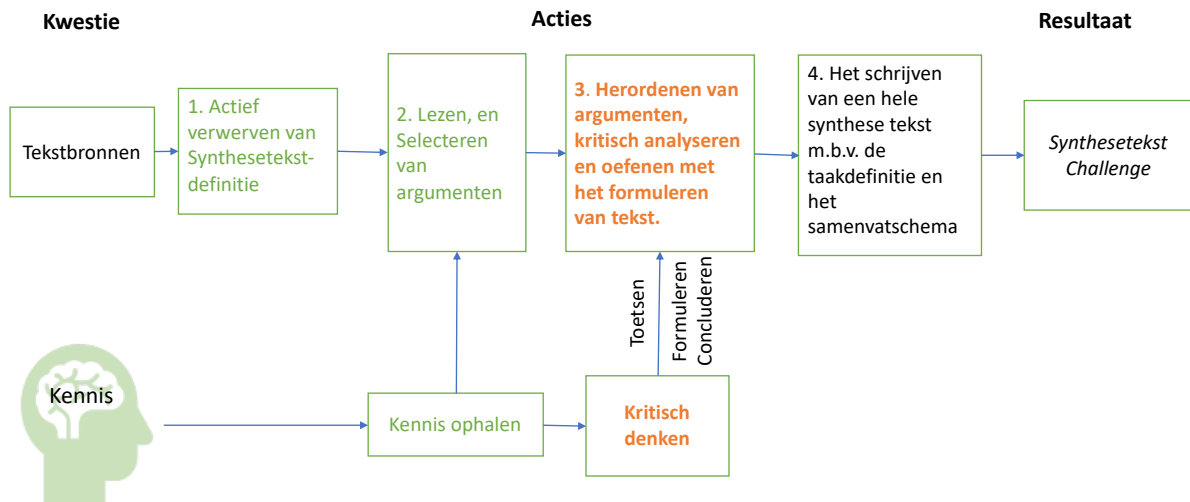
5. Na elke alinea stelde ik mezelf de vraag waar de alinea over ging.

Helemaal niet   Niet   Enigszins   Ja   Heel erg waar

LES 5: HET HERORDENEN VAN DE ARGUMENTEN OP VERGELIJKBAAR ONDERWERP

Waar zijn we in je *Synthese Challenge*?

De Synthese Challenge

Figuur 5. Schematische weergave van de Synthese Challenge, actie 3.

In Figuur 5 kun je zien dat je halverwege de *Synthese Challenge* bent. Actie 1 en 2 zijn **groen** geworden, als het goed is

1. weet je nu wat een synthesesetekst is en
2. heb je de argumenten uit de bronnen geselecteerd.

Vandaag ga je bezig met actie 3, die uit drie stappen bestaat:

1. het **herordenen** van de argumenten uit de tekstbronnen op vergelijkbaar onderwerp,
2. het **kritisch analyseren** van de argumenten en
3. een eerste poging om zelf twee korte synthese alinea's te **formuleren**.

Maar hoe doe je dat? Je gaat dat stap voor stap ontdekken.

- **Kijk** naar het filmpje. De docent doet twee stappen voor:

1. hoe je een argument uit bron 1 verbindt met een argument uit bron 2 (herordenen en overkoepelen), en
2. hoe je die argumentatie kritisch kunt bezien.

- **Oefen zelf.** Doe dit nu zelf ook, eerst door net als in het filmpje alinea 1 van bron 1 met alinea 2 van bron 2 te vergelijken en dan vervolgens ook voor alinea 2 van tekstbron 1:

- o **Zoek** bij alinea 2 van tekstbron 1 een overeenkomstig argument uit tekstbron 2.
- o **Noteer** de overeenkomstige argumentatieterm voor of tegen evolutie in de eerste kolom van je samenvatschema.

- **Analyseer** met wat je weet over evolutie in hoeverre de argumentatie van beide auteurs klopt en zet je conclusie op een **blauwe** post-it.
- **Plak** de **blauwe** post-it in het schema op de hoogte van argument 2, door de post-its op deze hoogte een beetje over elkaar heen te plakken.

- **Kijk** naar het volgende filmpje van de docent. Zij laat zien hoe je met de informatie op de drie post-its van argument 1, een eerste alinea kan schrijven.

- **Schrijf** nu zelf hieronder zo'n alinea m.b.v. de informatie die je op de post-its in het samenvatschema bij argument 2 hebt staan.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- **Kijk** naar het filmpje. De docent doet stap 2 voor: hoe je het derde koppel argumenten kunt noemen (overkoepelen) en kritisch evalueert.

- **Zelf doen.** Doe nu hetzelfde met de twee overgebleven post-its:

- **Noteer** de overeenkomstige argumentatieterm voor of tegen evolutie in de derde kolom van je samenvatschema.
- **Analyseer** met je eerder verworven schoolkennis in hoeverre de argumentatie van beide auteurs klopt en zet je conclusie op een **blauwe** post-it.
- **Plak** de **blauwe** post-it in het schema op de hoogte van argument 3, door de post-its op deze hoogte een beetje over elkaar heen te plakken.

- **Schrijf** tot slot een tweede synthese alinea, maar nu over argument 3.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

De volgende les

Met deze geordende argumenten, je kritische notitie op basis van feiten en de twee geoefende synthese alinea's, ga je de volgende les je hele synthesesetext schrijven, een tekst met:

- Een titel,
- Een inleidende alinea, waarin je de kwestie introduceert,
- Drie alinea's, een per argument dat de auteurs gebruiken,
- Een slotalinea, waarin je je positie in de kwestie uiteenzet.

Een eerste versie van twee van de drie kernalinea's heb je al. De volgende les formuleer je de ontbrekende eerste alinea met behulp van je samenvatschema en verbeter je de tweede en derde. Je gaat dan extra op je stijl letten.

- ***Maak*** tot slot de leervragen hieronder.

Leervragen les 5

Omcirkel steeds het antwoord dat past bij jouw mening of maak de zin af:

1. Ik heb van deze les geleerd dat: .....
- .....

2. Het herordenen van de post-its in overeenkomstige argumentatie vond ik erg handig:

Heel erg   Erg   Neutraal   Niet   Helemaal niet

3. De filmpjes waarin de docent het herordenen van de post-its voordeed met kritische analyse voordeed vond ik erg leerzaam:

Heel erg   Erg   Neutraal   Niet   Helemaal niet

4. Het filmpje waarin de docent het schrijven van de eerste synthese alinea voordeed vond ik erg leerzaam:

Heel erg	Erg	Neutraal	Niet	Helemaal niet
----------	-----	----------	------	---------------

5. Het schrijven van een eerste synthese alinea vond ik:

Makkelijk	Prima te doen	Neutraal	lastig	Erg lastig
-----------	---------------	----------	--------	------------

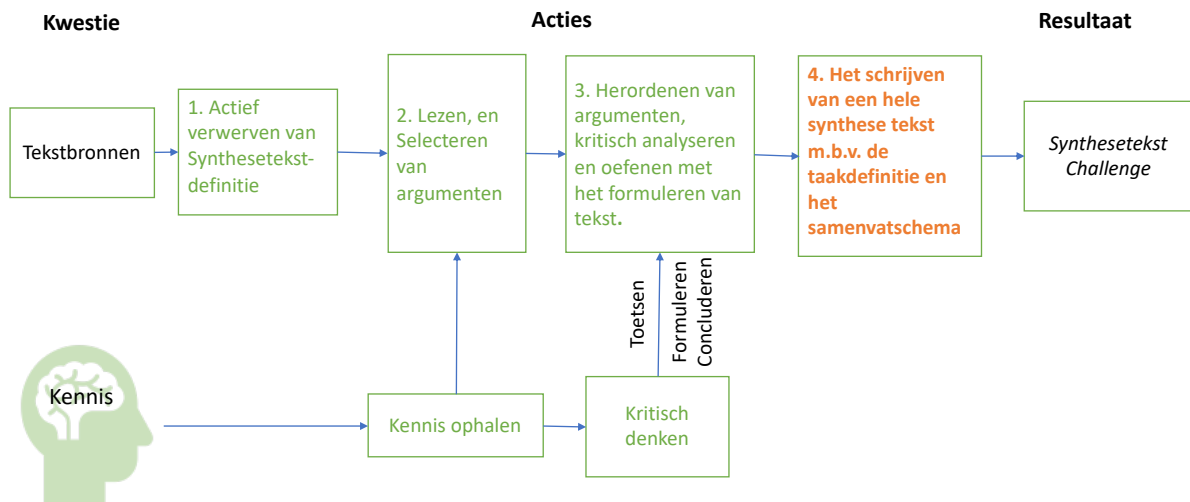

LES 6: HET SCHRIJVEN VAN EEN SYNTHESETEKST M.B.V. JE SAMENVATSCHEMA

Waar ben je in je *Synthese Challenge*?

De Synthese Challenge

Figuur 6. Schematische weergave van de Synthese Challenge, actie 3.

Je ziet in Figuur 6 dat je al over de helft bent in je *Synthese Challenge*: De meeste acties zijn achter de rug en zijn groen geworden. Nu wordt het spannend! Je gaat deze les een **hele synthesesetekst** schrijven over de kwestie of de mens nog wel evolueert nu hij steeds meer verbonden raakt met niet levend spul als bijvoorbeeld computers en implantaten. Je gebruikt hiervoor:

1. Je geordende samenvatsschema met kritische toelichtingen
2. Je twee oefensynthese alinea's uit de vorige les,
3. p.5 'structuur van de synthesesetekst'.
4. De beoordelingsschema's op p. 13, 14 en 15.

- **Schrijf** je tekst op de computer:

- Open hiervoor een Word-document en geef het document een naam:

"Synthesetekst 2, je Voornaam en je Achternaam, je klas".

- Je hebt 30 min. om je tekst te **schrijven**.

- **Zorg dat je tijd over hebt om je tekst na te lezen en te verbeteren: een andere lezer moet de kwestie goed begrijpen, en greep krijgen op de argumenten.**

- **Sla** je tekst **op**, check eerst of je document de goede naam heeft (zie hierboven)

- **Lever** je tekst **in** in SOM, in het inlevermapje dat je docent daarvoor heeft klaargezet.
- **Maak** na het inleveren van je tekst de volgende leervragen:

Leervragen les 6

1. Ik heb van deze les geleerd dat: .....

.....

2. Het schrijven van de synthesesetekst m.b.v. het **samenvatschema** per argument heeft mij geholpen:

Heel erg   Erg   Neutraal   Niet echt   Geheel niet

3. Ik vond het schrijven van de synthesesetekst:

Erg makkelijk   Makkelijk   Goed te doen   Moeilijk   Erg moeilijk

4. Ik vond het schrijven van de synthesesetekst:

Niet inspannend   Beetje inspannend   Neutraal   Inspannend   Erg inspannend

5. Voor het schrijven van de synthesesetekst had ik:

Veel tijd over   Tijd over   Genoeg tijd   Te weinig tijd   Veel te weinig tijd

6. Ik wist precies hoe ik het schrijven moest aanpakken:

Helemaal mee eens   Mee eens   Neutraal   Oneens   Helemaal oneens

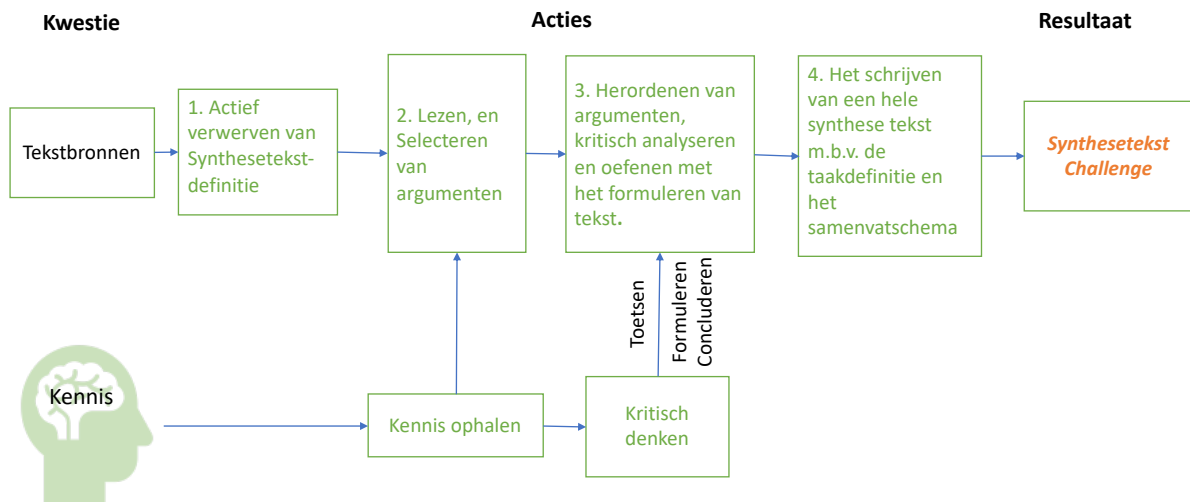
7. Ik heb de tekstbronnen tijdens het schrijven ... x gelezen (vul getal in).

LES 7: HET SCHRIJVEN VAN DE DERDE SYNTHESETEKST

Je bent er bijna! Alle acties zijn groen geworden. Als het goed is kan je nu een zelfstandig een synthesesetext schrijven. Dat wordt nu je *challenge*.

De Synthese Challenge

Laat zien dat je een synthesesetext kunt schrijven op basis van twee bronnen om je *Synthese Challenge* af te kunnen sluiten.

Het onderwerp

Thema: Taal bij mensen en dieren

Kwestie: in hoeverre maakt taal ons verschillend van andere dieren?

In de onderbouw heb je bij biologie geleerd dat de mens ingedeeld wordt bij de zoogdieren en dat allerlei kenmerken als bv. spraak zich in de loop der tijd ontwikkeld hebben. Van taal wordt vaak gedacht dat dat een kenmerk is dat de mens uniek zou maken. Maar de opvattingen in de wetenschap daarover zijn verdeeld. Welke argumenten snijden nu het meeste hout in deze discussie?

De spelregels

- De bronnen worden op papier uitgedeeld. Je mag op de bronnen aantekeningen maken, pijlen plaatsen, onderstrepen enz.
- **Schrijf** je naam op de tekstbronnen: voornaam, achternaam en klas.
- **Lees** geconcentreerd de twee teksten (samen $\pm$ 10 min.).
- **Schrijf** je tekst op de computer:
  - o Open hiervoor een Word-document en geef het document een naam:

“Synthesetekst 3 je Voornaam en je Achternaam, je klas”.

- Je hebt 30 min. om je tekst te **schrijven**.
- **Gebruik p.5** om te kijken hoe een synthesetekst er uit moet zien.
- **Sla** je tekst **op**, check eerst of je document de goede naam heeft (zie hierboven)
- **Lever** je tekst **in** in SOM, in het inlevermapje dat je docent daarvoor heeft klaargezet.
- **Maak** daarna hieronder de negen leervragen:

Leervragen les 7

Maak de zin af of omcirkel het antwoord dat past bij jouw mening.

1. Ik heb van deze les geleerd dat: .....

.....

2. Ik vond het schrijven van de synthesetekst:

Erg makkelijk   Makkelijk   Goed te doen   moeilijk   erg moeilijk

3. Ik vond het schrijven van de synthesetekst:

Niet inspannend   Beetje inspannend   Neutraal   Inspannend   Erg inspannend

4. Voor het schrijven van de synthesetekst had ik:

Veel tijd over   Tijd over   Genoeg tijd   Te weinig tijd   Veel te weinig tijd

5. Ik wist precies hoe ik het schrijven moest aanpakken:

Helemaal mee eens   Mee eens   Neutraal   Oneens   Helemaal oneens

6. Ik heb de tekstbronnen tijdens het schrijven ... x gelezen (vul getal in).

7. Tijdens het lezen van de teksten dacht ik aan wat ik al wist over het onderwerp om de tekstbronnen goed te begrijpen.

Helemaal niet   Niet   Enigszins   Waar   Helemaal waar

8. Na elke alinea stelde ik mezelf de vraag waar de alinea over ging.

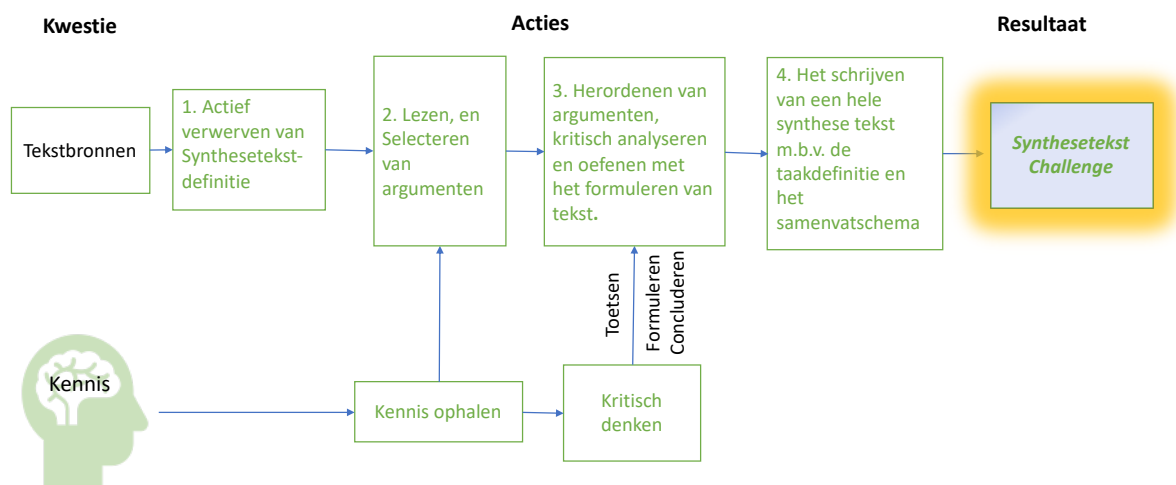
Helemaal niet   Niet   Enigszins   Waar   Helemaal waar

9. Na elke alinea maakte ik een korte notitie in eigen woorden over de essentie van de alinea

Helemaal niet   Niet   Enigszins   Waar   Helemaal waar

Yes! Je hebt je *Synthese Challenge* gehaald: alle oranje acties en het resultaat zijn groen geworden: je hebt de **beker** verdiend! Het stoplicht staat op groen: vanaf nu weet je hoe je bij je andere vakken verder kunt oefenen met het schrijven van syntheses teksten.

De Synthese Challenge

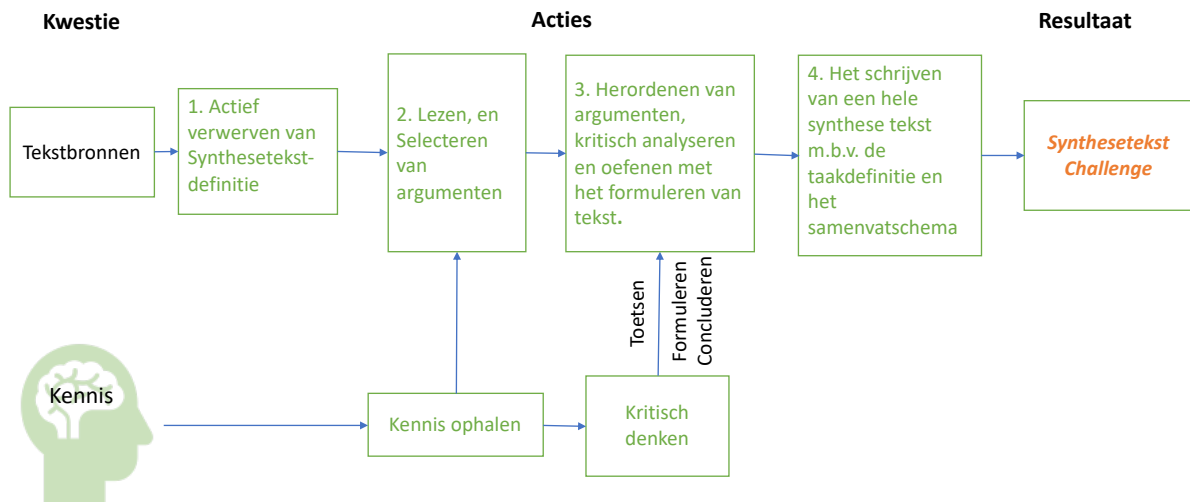

EXTRA.
LES 8: PEERFEEDBACK EN VERBETEREN

Alle acties zijn groen geworden. Als het goed is weet je nu hoe je een synthesesetekst moet schrijven. Dat gaan we nog even checken: dat wordt nu je *challenge*.

De Synthese Challenge

- **Kijk** naar je docent die op het smartboard een anonieme synthesesetekst laat zien en voor doet hoe je m.b.v. de invul rubric de tekst op de vijf kwaliteiten kan beoordelen.
- **Ruil** je werkboekje met dat van je buur.
- **Lees** de tekst van je buur die de docent je aanreikt.
- **Schrijf** in zinnen in het schema hieronder op p. 28, wat je minder en wat je meer vindt dan de gemiddelde tekst.
- **Bespreek** als je docent daarvoor een seintje geeft de feedback met je buur. Waarover zijn jullie het eens/oneens?
- **Ruil** de boekjes om zodat jij je eigen boekje weer terug hebt.
- **Verbeter** je tekst met de feedback waarmee je het eens was.
- **‘Opslaan als’ en inleveren:** sla je tekst op als “Synthesetekst 2, je Voornaam en je Achternaam, je klas **versie 2**” en lever je tekst in in SOM

Beoordelingsschema Synthesetekst

	Zwakke tekst	Gemiddelde tekst	Sterke tekst
1. Informatie: In hoeverre presenteert de synthese de argumenten uit de bronnen?			
a. Volledigheid		a. Vrij volledig, maar niet helemaal. Er is zeker een argument dat niet terugkomt in de synthese.	
b. Correcte informatie		b. Een enkele keer is er een argument dat onduidelijk wordt weergegeven, bijvoorbeeld omdat het letterlijk is overgenomen.	
2. Integratie/Samen voegen: In hoeverre worden de argumenten uit de bronnen met elkaar in verband gebracht?			
Integratie		Sommige argumenten van de bronnen zijn met elkaar verbonden, maar niet alle.	
3. Eigen inbreng op basis van feiten: Toelichting met eigen feiten met waar nodig een kritische noot.			
a. Verduidelijking		a. Er is soms toelichting, maar deze berust niet altijd op feiten.	
b. Kritische noot		b. Er wordt soms, maar niet vaak of niet duidelijk genoeg, aangegeven wat er al dan niet deugt aan de argumenten uit de bronnen.	
4. Samenhang en structuur: Is er een redeneerlijn en indeling in alinea's, Inleiding met introductie vraagstuk (kwestie en relevantie), kern met argumentaties en slot met samenvatting en eindconclusie?			
a. Samenhang		a. De tekst is goed te volgen, maar er zijn enkele zinnen waar de lezer zal stikken.	
b. Structuur		b1. De tekst mist een onderdeel, b2. De tekst hoort niet thuis in een bepaald onderdeel (bv er staat nieuwe informatie in het slot, de conclusie volgt niet uit de argumentatie).	
5. Taal en APA-verwijzing: Spelling, grammatica, interpunctie, verwijzing naar bronnen <i>in</i> de tekst.			
a. Spelling etc.		a. Een paar spelling, en/of grammatica, en/of interpunctie en en/of APA-fouten	
b. Stijl		b. Soms zwakke, en matig gevarieerde woordkeus en matige stijl.	

Leervragen les 7

Maak de zin af en omcirkel het antwoord dat past bij jouw mening (zie volgende p.).

1. Ik heb van deze les geleerd dat: .....

.....

.....

2. Het krijgen van feedback vond ik leerzaam:

Helemaal niet

Beetje

Neutraal

Erg

Heel erg

3. Bij het herschrijven van mijn synthesesetekst heb ik verbeteringen aangebracht op de volgende kwaliteitscriteria (kruis aan wat van toepassing is):

- Informatie ...
- Integratie ...
- Eigen noot ...
- Samenhang & Structuur ...
- Taal en APA ...

THE END

